

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan naveden, izmislj nedelje in praznike, ter valja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 15 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za ožnanila plačuje se od štiritopsne petit-vrate po 5 kr., če se ožnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročniné, reklamacije, ožnanila, t. j. vse administrativne stvari.

Grof Badeni na Goriškem.

Sinoči je ministerski predsednik grof Badeni prišel v Gorico. Vozil se je ves dan po soški dolini ter postajal v večjih krajih, kjer so ga občinski zastopi in drugi reprezentantje nagovarjali. O tem poročajo brzojavke našega posebnega izvestitelja. „Soča“, glasilo goriških Slovencev, je tem povodom izšla danes v jutro v posebni izdaji in pozdravila grofa Badenija s člankom, kateri se je nam že naprej naznanil in ga radi njegove krepkosti z veseljem v celoti priobčujemo. Članek ima poljski naved, kojega smo približno prevedli in ki slóve:

„Ekscelenca! Davi ste prestopili na Predelu mejo naše dežele — in navsez poti do vhoda v mesto goriško Vas je oduševljeno pozdravljalo zavedno slovensko ljudstvo kot prvega svetovalca presvetle krone in kot odličnega sina bratskega naroda poljskega.

Hoteli so Vas sicer kar najhitreje megoče prepeljati od Trbiža v Gorico, da bi nič ne videli in nič ne slišali o željah in tožbah tega vrlega naroda, ki prebiva od Predela do Gorice, toda Vaša vzvišenost je preprečila to nakano! Hvala Vam!

Videli ste lepo soško dolino in nje prebivalstvo, ki je izključno slovenske narodnosti in gotovo ste se uverili, da zasluži več naklonjenosti od strani c. kr. vlade, zlasti, da zasluži železniške zveze z notranjimi deželami države.

Ali soška dolina je le del slovenske Goriške; vsa okolica goriška, vipavska dolina, Brda, ves Kras so kompaktna last slovenskega ljudstva; dve tretjini prebivalstva je slovenske narodnosti in nad tri četrtine dežele je v slovenskih rokah. V Gorici pa smo Slovenci v manjšini, ker je bila naša usoda vedno taka, da smo s svojimi renegati množili nasprotno vrsto. Toda zdaj so ponehali taki žalostni pojavi, in slovenski živeli se krepki neverjetno hitrimi koraki. To je pač naravno, kajti vsa okolica je čisto slovenska, a vsa trgovina in obrt v mestu je zavisna od slovenskega ozemlja.

Ukljub vsem tem dejstvom, se vlada v naši deželi tako, kakor da je to „italijanska pokrajina“, kakor jo imenujejo nasprotniki; italijansko ljudstvo

uživa vse narodne pravice, Slovenci pa smo povsod prezirani in vsak hip globoko žaljeni.

Vzvišenost! Vemo, da imate bistro oko in hladen razum, oglejte si dobro odnošaje, v katerih živi ob skrajni državni meji narod, ki je iste krvi in rodu z onim plemenitim narodom, ki je dal zdaj mogočni Avstriji prvega ministra in državnika. Nikar ne zanašajte se, da bodo tuji in naši znani nasprotniki govorili resnico o nas, saj Vam je znano, da Slovani v Avstriji imamo vedno nestrpnih sovražnikov, ki hlepé po naših lepih zemljah.

Mi pa Vam prinašamo nasproti odkritosrčna slovanska srca in Vas iskreno pozdravljamo na svojih tleh. Da si ste nam po rojstvu bliže nego katerikoli drugi dosedanji prvi svetovalci presvetle krone, vendar Vas ne prosimo nikake prednosti pred katerim koli drugim, pač pa jedino to, da se tudi za nas jedenkrat uveljavi zlato geslo: Justitia regnare fundamentum. Pravičnosti iščemo, ter zahtevamo! In nje tudi pričakujemo od Vaše Vzvišenosti, ki ste nam mil in drag gost. Dobro nam došli!

(Do tukaj je izvirnik pisan v poljščini, in se potem nadaljuje slovenski:)

„Vaša Vzvišenost bodi pa uverjena, da mi Slovenci privoščimo svojim laškim sosedom vse, kar imajo v gmočnem in narodnem pogledu. Toda tudi sebi želimo, da bi se nam jednako godilo, kakor se njim godi, da bi se Slovenci jednako spoštovali od vseh c. kr. oblastnij, kakor se spoštujejo Lahi.

V deželnem zboru in odboru imajo Italijani prvo besedo, dasi jih je komaj jedna tretjina prebivalstva. Temu je uzrok nalašč v to skrpana volilna geometrija, ki je dala furlanskim mestom preveč zastopnikov in je bilo poskrbljeno za to, da smo Slovenci iztisnjeni iz — kupčijske in obrtnijske zbornice, ki voli dva deželna poslanca.

V tej zbornici Slovenci nismo zastopani, ker je bila nalašč za to skrčena volilna pravica. Slovenci prebivamo na treh četrtinah deželnega površja in smo bolj redko naseljeni, ker je svet bodisi hribovit ali manj rodovit; Lahi prebivajo pa goste naseljeni v rodoviti furlanski nižini. Vsled

tega je na slovenskem delu dežele pridobinski davek nižji nego v Furlaniji, in ker je določen najnižji davek 3 gld. za volilno pravico, jo imajo skoro vsi furlanski trgovci in obrtniki, slovenski pa ne, dasi jih je po številu dvakrat več. — In takó je kupčijska in obrtnijska zbornica ognjišče naravnost protislovenskih teženj, kar z bridkostjo napolnjuje ves slovenski narod te dežele.

Boj za slovensko šolo v Gorici Vam je znan. Gorica je središče slovenskega ozemlja; Furlanija je kar ločena od nje, o čemur se lahko prepričate sami. Furlanija nima česa iskati v Gorici, dočim se tu osredotočuje trgovski in obrtni promet Slovencev skoro cele dežele. Gorica plačuje tretjino davkov v deželi, kar je le naravno, ali plačuje jih z novci, katere dobiva od nas Slovencev. Cela soška dolina, katero ste videli, vsa krasna in rodovitna vipavska dolina, katero ste osrečili z novo železnico, del Brd in vsa okolica kupujejo vse potrebno blago v Gorici in tu prodajajo svoje pridelke; v tem je vsa trgovina in obrt v Gorici. — Ali goriški magistrat noče poznati Slovencev v Gorici, dasi jih je gotovo še vedno nad 7000, ki se niso dali potujčiti. Celo v izročnem področju, v vojaških rečeh itd. uraduje le v laščini. Za jedino slovensko šolo v Gorici pa se upira na vse dovoljene in nedovoljene načine. Naj Vaša Vzvišenost le pogleda, kje je bivša Catinellijeva vojašnica, da, kje je tudi poslopje v ulici Vogel, kjer hoté zdaj umestiti slovensko šolo! Uverjeni smo, da Vaša Vzvišenost spozna, da oni kraj nikakor ni primeren za jedino slovensko ljudsko šolo.

Da v celi deželi nimamo niti jedne slovenske šole, to je Vaši Vzvišenosti znano. Tudi nemški profesorji so poslani v to deželo, da poučujejo mladino, katere ne ljubijo in ne razumejo. To je nenaravno! Čas bi že bil, da bi se odpravila stoletna krivica, ki se godi prebivalcem te dežele!

Pri sodiščih, zlasti v Gorici, je še vedno slabo. Le malo je uradnikov, ki dobro poznajo slovenski jezik. Tudi s Slovenci se po večini uraduje v tujih jezikih. In zadoje dati je bil imenovan državnim pravduikom mož, ki ne razume slovenskega jezika in ki je znan kot odkrit nasprotnik

Listek.

Ženska.

(Ruski spisal Nikolaj Ježov, prevel Jakobinec.)

— Prav si storil, Kazimir, da si obkopal vrtec. Sedaj bodo izvrstni naši pomidori in tikve...

— Tako je, žensče! Meni je vse prav, ker mi ni samo za tvoj vrtec, temveč še za kaj drugega...

— Oh, Kazimir, že vem, kaj ti šumi po glavi! Mene kar vest peče in srce se mi zaliva s krvjo... Ujamejo te, v zapor te utaknejo, ali še več — ustrele te na granici.

— Takega strička, kakor sem jaz, ni preveč lahko ujeti. Kar se pa tiče kroglice, imej pred očmi, žensče, da znam moliti k mučeniku Avgustinu.

Govoreč to, je napravil Kazimir — visok Poljak z rudečimi brkami, kmetsko suknjo in grobimi črevlji, — papirosko (cigaretko) in prižgal jo nad malo svetilko. Ona, katero je imenoval žensče, je bila blede, suha, bolehná, nelepa. Na njeni postavi z velikim, temnim robcem, potegnemim ven na obrvi, se je čitalo marsikaj: navajeno ubožstvo, strah, skrbi, ljubezen do moža in cerkve. Ženska je bila videti stara. Bolehno detinstvo in jednaka

mladost, težko delo pri gospodinjstvu in večkratni porodi so jo naredili ovelo, nagubano žensko, dasi jej je bilo šele 28 let. Nasprotno se je pa kazal njen mož mlajši, bil je skladne postave in spretno vihal svoje rudeče brke. Na čelu je imel veliko prasko, a to ni kazilo Poljaka, temveč samo dajalo mu nekako skrivnost.

Kazimir je imel na konci mesta majhen košček zemlje in revno kočico. Tu je živel s svojo ženo Heleno, a živel slabo, ubožno, ne da bi kaj dela, ter izginil časih od doma po cele tedne. Helenin oče, organist mestne cerkve, je poskusil nekoč spametovati neumnega zeta, a dosegel je dokaj čuden in nepričakovan uspeh: Kazimir ga je tako krepko pretepel, da je stavec obolel in ni mogel orgljati v cerkvi cele tri nedelje. Od tega časa sta postala tast in zet sovražnika. Toda ne glede na vse to, je Helena vendar ljubila Kazimira z vso močjo svoje duše, dasi je vedela, da je mož ne ljubi in se jej večkrat izneverja. Kazimir je pa Heleno tepel celo tedaj, ko je bila zelo bolna ali nosna. Hkratu pa brez nje ni mogel biti. Potreba mu je bila sužnja. Dasi je bil čistokrven hlop, vendar pri ženi se je čutil zlahtiča. Tudi ko je bil nasičen, napojen, oblečen s svojo jedino obleko, vendar omehčal se ni kar nič, temveč zbadal ženo na

vse načine: zaradi njenega skopega očeta, večkratne nosnosti, rumenih lic. A Helena mu je vse oprostila, gledala mu v oči prijazno, kakor pes gospodarja, izpolnjevala vse njegove želje in sanjarija o nebeški sreči, ko je Kazimir kdaj prenočil doma in se jej nekoliko časa laskal, potem jo pa zapodil proč in drnhal sam na postelji. Helena je legla na slamo zraven peči in v skrbah spala, da na prvo besedo Kazimira skoči zakuriti peč.

Kazimir se je pečal s tihotapstvom, ne da bi bil ta posel prijeten, sosebno v zadnjem času, ko je na vsej avstrijski granici nastala taka strogost, da se Bogu smili, — temveč zato, ker mu je bil všeč. Bil je len, dasi zdrav, kakor riba. Da se varno prenese čez granico kako dragocenost, je treba tu samo naglih nog in poznanje potij. A teh sredstev je imel Kazimir v obilici. Bil je zelo strahopeten — hkratu pa čudovito prekanjen. Razven tega je sebe zelo ljubil in prišteval se korenjakom. Bal se je vsakega stražnika, ako bi ga srečal na poti s puško in samokresom. Ako bi pa ne imel vojak orožja, bi mu Kazimir hrabro preklal črepinjo. Ljubeč sebe, ljubil je tudi ves moški spol. Vsakega hlapca je spoštoval, vsako žensko je pa smatral ničnejšo od zavrglega papirja. Nekdaj je bil lakej pri nekem poljskem plemiču, marsikaj

naroda, mej kateri je poslan. In zdaj čujemo še, da bosta imenovana v dva trda slovenska okraja dva Laha za sodna pristava, dasi se nista potrudila, da bi se bila naučila slovenski! — Da s takimi odnošaji nismo zadovoljni, to je naravno. Ves narod je že velikokrat protestoval proti takemu postopanju merodajnih oblastnij, ali brez uspeha!

Pri politični upravi je tudi slabo. Cela vrsta uradnikov ne razume slovenskega jezika. Namestnik vitez Rinaldini ne le da ne razume jezika velike večine primorskega prebivalstva, marveč je še znano, da nas — najmileje povedano — ne ljubi. Kaj je vse s tem v zvezi, ve morda še najbolje Vaša Vzvišenost, ker ste imeli gotovo že priliko slišati, kako meč slika in podpira naše opravičene zahteve in želje. Nič čuda torej, ako smo Slovenci v odločni opoziciji proti njemu.

Slovenci v Trstu in Istri so pa naravnost pomilovanja vredni trpini v vsakem pogledu. Ali sedanja domača vlada v Trstu je povsem nezmožna, da bi ustvarila v deželi — človeške odnose. Zategadelj tudi od vlade v Trstu ničesar ne pričakujemo, marveč obračamo svoje poglede in upa le v osrednjo vlado na Dunaju, od katere pričakujemo pomoči.

Ekscelenca! To pomoč pričakuje slovenski narod uprav od Vas. Proučite odnose v deželi, kakoršni so, ne dajte se slepiti od naših nasprotnikov, potem pa naklonite tudi Slovencem in Hrvatom na Primorskem vsaj del one dobrohotnosti in obzirnosti, katero skazujejo vsi Vam podrejeni uradi neslovanski manjšini. Pravice iščemo in nič drugega! Nadejamo se, da jo dobimo vsaj zdaj, ko ste prišli v deželo Vi, Ekscelenca, ki ste sin bratskega naroda poljskega. — Nočemo, da bi kaj vzeli po krivici našim laškim sosedom: prosimo le, naj se dá vendar že enkrat tudi nam ono, kar je naše, kar vam tiče po naravnih, po božjih in ustavnih zakonih. Dal Bog, da bi se to zgodilo za vlade Vaše Vzvišenosti! In tej naši kličemo Vam iz bratskih slovenskih src odaševljeni:

Dobro nam došli!

Občni zbor pol. društva „Edinost“.

(Dalje.)

Poslanec dr. Laginja je nadaljeval:

Kakor da bi človek mogel biti sovražnik lastne svoje domovine! Toda pomisliti je, da oni smatrajo nas — za tujce. In tako, kakor dr. Bartoli, govore in pisarijo vsi laški prvaki in časopisi. Naravno je, da se s tem laško občinstvo vzgaja v nepopisnem sovraštvu do nas. Žalostna istina je, da so taki govori prešli že v kri raznim Italijanom, koji sicer ne bi bili hudobni ljudje. Toda, ker čujejo vedno in vedno taka klevetanja, osvedočeni so slednjič, da smo minjnih sovražniki. Smejati bi se moral človek onemu, kar se je še govorilo na občnem zboru v Malem Lošnju, toda stvar ni smešna, ker je masa osvedočena o resnici vsega tega. Smešno pa je vsekakor, da še ti ljudje tožijo ob vsaki priliki, kako so vlade nasprotni in sovražni Italijanom, odkar so isti pod avstrijskim žezlom. A tudi o smešnosti take trditve ni treba

videti in slišati, muzal se krog izvedenih ljudi, naučil se okusno jesti in krasti. Pri vsem tem je bil velik tercijar: lazil je po cerkvah, kakor stara Poljakinja, brumno molil k raznim svetnikom, a izmej njih največkrat in najbrumnejše — k mučeniku Avgustinu. Ko je nameraval kaj ukrasti ali prenesti kako veliko dragocenost mimo granične straže, se je vsekdar priporočil temu svetniku, in skoro vsekdar se je prigodilo, da se mu je po molitvi zvišja posrečila. Sploh je mučenik Avgustin Kazimiru večkrat pomagal, zato mu je nosil tihotapec v cerkev laškega olja. Katoliškim mučenicam in svetnicam pa nikdar ni izkazoval čestčenja, najbrže si je mislil, da se ne spodobi, da bi tak korenjak, kakor je on, čestil ženske.

Ko je bil Kazimir brez kruha, je postal potrta, kesal se v svojih puntarskih mislih, rotil se, da se poboljša, toda mučenika Avgustina je pokaral: zakaj mu ne pomaga v nesreči? Kakor hitro je prišel bivši lakej do denarja, mislil je popolnem drugače: še bolj nego prej je preziral ženske, hvalil mučenika Avgustina, smatral se junakom. Toda v obeh slučajih — revščine in radosti — ostal je zvest jedni stvari: znašal se je nad Heleno in obiral skopost njenega starega očeta.

(Dalje prih.)

govoriti mnogo, ampak dovoljno, je, da omenimo dejstvo, da se je pri sodiščih v Istri do pred malo leti pisalo in ustno razpravljalo izključno le laški, da se je pri vseh finančnih oblastvih v Istri rabil jedino le italijanski jezik in tako je pri teh oblastih večinoma še dandanes. In kljub vsem tem prednostim, ki jih uživa italijanski živelj, pa še tožijo, da „se jim slabo godi“. Toda našemu ljudstvu nasproti se znajo pohvaliti, da gospoduje njih jezik. Ako pridejo namreč v dotiko z našim ljudstvom, govore mu prezirno: „Kaj hočete vi s svojim jezikom! Glejte: škof je za nas, sodec je tudi za nas, konšeljer od apela je za nas in logotenent je za nas. Vsi so za nas!“ — Kadar so lepo mej seboj, hvalijo se istotako, vsi so z nami, vsi za nas. Toda v javnosti kriče, kako so „preganjani“, od kar so pod Avstrijo. To je šarlatanizem, ki je njih posebna last, ki sega celo preko skrajnosti. Nj. Vel. naš presvetli cesar govoril je o poslednjih delegacijah s poljskimi in češkimi delegati nemški, a z delegatom Rizzijem nekoliko besed laški. In vsled tega je pisal „Giovine Pensiero“ članek, v katerem je rečeno: celo cesar je na naši strani! Tudi Nj. Velič. priznava, da je Istra italijanska pokrajina! O takem postopanju celo proti nositelju krone, prosim, sodite le vi sami!

Oai se ravna po framazonškem principu: „Ako se hočeš braniti, moraš napadati.“ In to načelo je povedala „L'Istria“, ko se je veselila uspehov, ki so jih dosegli Italijani povodom znanih izgrodev zaradi dvojezičnih napisov: „L'attacco è stata sempre la migliore delle difese“.

To je torej njih princip. In po tem načelu hočejo imeti za Istro vsaj štiri poslance v državnem zboru; a, ako bi bilo mogoče, tudi petega. Ali bi pa bilo to pravično, da Slovani, kojih sti dve tretjini v deželi, ne bi imeli nobenega, Italijani pa, kojih je le jedna tretjina, vseh pet zastopnikov?!

Gospoda moja! Naj povem resnico: ako bode naša vlada o prihodnjih volitvah postopala tako kakor doslej, more se dogoditi, da nam Italijani vzemó ta ali oni okraj, to je, ne odvzamejo nam ga s pravico, ampak s prevaro. Jaz bi zatorej predložil tudi o tej stvari, da slavni zbor sklene resolucijo, s katero se pozove vlada, da pošlje k volilnim komisijam v Istro izkušenih in vestnih uradnikov. To zahteva morala, kajti znano je kako se postopa o volitvah v Istri. Zatorej smo prisiljeni v to, da opozorimo vlado, ne da bi kaj zahtevali od nje. Sicer zahteva že poštenje samo, da treba podpirati slabšega nasproti močnejšemu, toda mi ne zahtevamo nič tega, ampak zahtevamo le to, da vlada bodi nepristranska! Odpošlje naj tja doli izkušenih uradnikov, mož, a ne mladeničev, ki še nimajo nikakihkušenj. Posebno velja to za kmetške občine, kjer je povodom volitev italijanski stranki — dovoljeno vse. Naši nasprotniki so pripravljeni na volilni boj, na boj do skrajnosti, ker vedo — kakor se je govorilo na občnem zboru v Malem Lošnju —, da na Dunaju štejejo poslance, da torej vlada tembolj poštevaa stranko, čim več zastopnikov ima ista gori. Mi imamo 2 poslance, oni 2. Ako bi mi imeli 3, oni pa le jednega, bilo bi to pravično glede na razmerje števila prebivalstva in koristneje, ker bi i na Dunaju pričeli prepričevati se o resničnih razmerah. Ako pa bi imeli, oni vse štiri poslance, potem bi mogli na Dunaju barvati po svoji dragi volji, kakor bi se jim zljubilo, ne da bi se jim bilo bati koga, ki bi govoril resnico. To je njih tendencija. Dolžnost nam je torej ta, da pazimo na to, da ne izgubimo vsaj dosedanjih dveh mandatov in da nam volitev v V. kuriji ne bode v škodo.

Kakor znano, ima v V. kuriji volilno pravico vsakdo, ki stanuje najmanjše 6 tednov na dotičnem kraju, je dopolnil 24. leto in ni bil kaznovan zaradi navadnih zločinov, kakor prevare itd. V tej kuriji moramo nastojati, da bode volilne listine sestavljene pošteno; opozoriti jo treba na nevarnosti, da pozneje ne bode izgovorov, da ni znala, kaj se utegne dogoditi. Kajti kukavice bi bili, ako se ne bi branili proti nožem Italijanov z nohti in zobmi. Leta 1891. bi bila gotovo tekla kri v Poreču, na Pomjansčini, v Sanvicensu in drugod, toda mi smo mirili razburjeno ljudstvo. Razburjenost je bila strašna, to je znano tudi vladi. A za nagrado, za plačilo za to, ker smo mirili ljudstvo, je profesor Spinčić izgubil plačo. Toda takih služeb, —

to naj si zapomni vlada! — ji ne bomo opravičevali več! (Klici: „Ne več, nikdar več!“) Mi ne bomo naroda zavajali na nezakonita pota, h kaznivim činom, a ga niti ne bomo odvrčali od istih. Kukavice bi bili, ako bi poljubljali palico, ki nas tepe! (Konec prih.)

V Ljubljani, 10. septembra.

Štajersko konservativno veleposestvo se ne udeleži deželnozbornskih volitev, ker nima nobenega upanja, da zmaga. Kompromisa liberalni veleposestniki niso hoteli skleniti, s svojimi silami pa konservativno veleposestvo še do častne manjšine ne pripravi. Zato je pa vodja štajerskih konservativnih veleposestnikov knez Alfred Liechtenstein razglasil neko objavo, naj ne pojdejo volit. Vlada se na Štajerskem in na Koroškem ni nič prizadevala, da bi se v veleposestvu sklenil kompromis, ker se je njeno posredovanje na Gorenjem Avstrijskem ponesrečilo. Za nas Slovence je brez posebnega pomena, kako volitve v štajerskem veleposestvu izpadejo. Če bode vlada hotela ustreči željam Slovencev, jej tudi liberalno veleposestvo ne bode delalo situosti, naj tudi ob volitvah govore o nemštvu, samo resne volje je vladi treba.

Mladočehi in konservativci. Brez Mladočehov tudi v novem državnem zboru ne bode mogoča konservativna večina. Zato bi pa neki krogi radi Mladočeha pridobili za zvezo s konservativci. Mladočehi niso naravnost proti vsaki zvezi s konservativci, a za to se pa nikakor ne dajo, da bi povsod podpirali reakcijo, kot so jo Staročehi. Če bodo konservativci hoteli računati na mladočeško pomoč, radi ali ne radi se bodo morali odreči marsičemu, kar so sklenili na katoliškem shodu, to tem bolj gotovo, ker tudi velik del protisemitov ne bode maral podpirati fevdalizma in klerikalizma. Liberalna stranka gotovo mnogo zgubi pri deželnozbornskih volitvah, a ni gotovo, da bi možje, ki pridejo za njo bili kdo ve kako uneti za klerikalizem. Bodi kakor koli, v čeških zastopnikih bodo imeli klerikalci nevarnega sovražnika.

Deželnozbornske volitve v Šleziji so s včeraj priče in sicer so volile kmetске občine. Dne 11. t. m. volijo mesta in trgovska zbornica in dne 14. t. m. veleposestvo. V zadnjem deželnom zboru so kmetске občine zastopali trije Čehi, trije Poljaki, dva nemška liberalca in dva nemška nacionalca, mesta in trge pa osem nemških liberalcev in dva nemška nacionalca, trgovsko zbornico dva nemška nacionalca in veleposestvo deset nemških liberalcev. Nove volitve razmer dosti ne premene. Utegne kakkega nemškega liberalca izpodriniti nemški nacionalci, a to bode brez vsacega pomena, ker nacionalci in liberalci se v narodnih stvareh prav nič ne ločijo. Nemci ohranijo večino vsled krivičnega volilnega reda.

Rusija in Nemčija. Nemški cesar Viljem si je pri shodu z ruskim carjem v Vratislavi jako prizadeval zopet pridobiti prijateljstvo ruskega vladarja. Pri obedu je nemški cesar v jako gorkih besedah napil ruskemu carju. Omenjal je staro prijateljstvo mej Rusijo in Prusijo, proslavljal carja kot varuha miru itd. Videlo se je, da je cesar Viljem vabil carja, naj obnovi nekdanje dobre odnose z Nemčijo. Car je pa odzdravil jako hladno. Prijateljstva mej Rusijo in Prusijo niti z jedno besedo ni omenjal. Iz vse carjeve napitnice se je videlo, da mu na prijateljstvu Nemčije ni dosti ležeče. Cesar Viljem se je najbrže čutil neprijetno prizadetega, da se njegovi nameni niso posrečili. Malo nejevoljni so Nemci že zaradi tega bili, da je car poprej obiskal avstrijskega, kakor nemškega cesarja in da ni šel v Berlin, kar bi bilo povečalo pomen njegovega pohoda. Na obnovenje nekdanjih prijateljskih razmer mej Rusijo in Nemčijo ni več misliti.

Profesor Lendovšekova slavnost v Dvoru in na Strmcu.

(Izvirni dopis iz Vrbe na Koroškem.)

I.

Ni ga zavednega koroškega Slovenca, ki bi se mu milo ne storilo pri srcu, kadar sliši ime Lendovšek, posebno če se spomni, da tega blagega moža ni več mej živimi. Stal je mej prvimi rodoljubi, ki delajo pri nas za probujenje in povzdigo prosvete slovenskega Korotana. Mirno in tiho, a tem odločneje je deloval ranjki profesor Lendovšek, ki je, videvši takoj pri svojem prihodu na gimna-

Dalje v prilogi.

zijo v Beljak, kako je tu slovensko ljudstvo zapuščeno in zatrto, pokazal svoje goreče rodoljubje s tem, da je koj začel delovati v šoli pri mladini z učenjem in mej priprostim narodom s poukom in navduševanjem za rárodove svetinje ter naposled tudi v resnici mnogo storil za koroške Slovence, zaradi česar pa je tudi preživel obilo bridkih ur. Nevenljive so zasluge, katere si je stekel za družbo sv. Cirila in Metoda. Delal je z navdušenjem, a delal je več, kakor so mu njegove moči dopuščale.

Rojen 1. 1854 v Rogatcu na Štajerskem, dovršil je gimnazijske študije v Celju in Mariboru ter vsučilišče v Gradcu s podporo svojega brata, zasluznega sedanjega župnika Mihaela Lendovskega v Makolah na Štajerskem, največ pa z lastno pomočjo; bil je po dovršenih izpitih suplent na I. državni gimnaziji v Gradcu, nato pa je dobil službo profesorja v Beljaku.

Tudi na literarnem polju je deloval veliko in neutrudljivo. Leta 1890. je izdal v ces. kr. zalogi šolskih knjig „Slovensko slovnico za srednje šole in učiteljska“ s kratkim navodom, kako se naj po njegovi knjigi poučuje. — Drugi del te knjige: „Citanka za Nemce, ki se uče slovenski“, je ostavil v rokopisu, pa je upanje, da se s pomočjo njegovih prijateljev-koleg spravi kmalu natisnjena v javnost in v porabo. — Zbiral je dalje povesti in pesni za mladino iz Jarnikovih spisov; spisoval tudi beletristična dela, ki se pa po večini nahajajo še v njegovi zapuščini v rokopisu in je le želeli, da se ti rokopisi čim prej moreče spravijo v tisk ter se tako porabijo v občni blagor in korist naše mladine.

Pokojni Lendovšek je bil plemenit vzgojevalec mladine, uzoren profesor, tako da nobenemu učenec, ki je imel srečo, imeti ga učitelja, nikdar ne pride iz spomina. Na srcu mu je bil pred vsem drugim naraščaj slovenskega razumnštva, zato je šel posebno slovenskim dijakom na roko z besedo in dejanjem, kjerkoli se mu je nudila kaka prilika; nikdar pa jim ni, kakor se to drugod žalibog čestokrat dogaja od takimenovanih slovenskih profesorjev, stopal na prste za vsako malenkost. Bil je goreč v izpolnjevanju svojih dolžnostij in se ni bal nikakega oporekanja ali hudobnega obrekovanja. — Priljubljen in znan z možmi iz vseh slojev slovenskega prebivalstva, dajal je blagohotno sveto in kmetovalcem kakor tudi duhovnikom in posvetnim omikancem; vsakemu je bila njegova hiša odprta, vsakemu njegova gostoljubnost znana.

Praznovati dostojno obletnico tega vrlega moža, zbrali smo se dne 9. t. m. v mnogobrojnem številu v prijaznem Dvoru nad Vrbo rodoljubje iz vseh krajev širne slovenske zemlje, mej njimi pokojnikova gospa soproga s hčerko, mnogospoštovani in prezaslužni gospodje vodja Tomo Zupan, državni poslanec Anton Koblar, prof. Simon Rutar iz Ljubljane, g. nadučitelj Andrej Grčar iz Radovljice in g. nadučitelj Domijan Serajnik iz Štajerske, da mu postavimo v znamenje svoje hvaležnosti skromen spomenik na drago slovensko zemljo, v kateri počivajo sedaj njegovi pozemski ostanki v večnem miru.

Po vsestranskem prisrčnem pozdravu na kolo-dvoru v Vrbi, podali smo se po čedni gorski poti na kraj slovesnosti mej tem, ko je na raznih krajih gromovito pokanje topčev naznanjalo naš prihod glasno in jasno daleč na okrog, da so odmevali vsi gorski bregovi. Lep slavalok čez cesto v Dvoru pred cerkvico z napisom: „Vse za vero, dom, cesarja!“ na predaji strani, in na drugi strani: „Slava udeležencem!“ je krasil vhod v vas; okolu tega se je zbrala množica ljudstva, da pričaka slavnostne geste, katere je v prisrčnih besedah pozdravil gosp. Ivan Vošpernik, nadebudni sin vrlega slovenskega kmetovalca, navdušeno in v lepi slovenščini; odgovorili pa so mu pevci z pesmijo: „Od Urala do Triglava“. Poleg tega sta še dva druga slavaloka, z zelenjem ovita in s cvetlicami opletana, lepšala pota na pokopališče in k farni cerkvi ter pozdravljala veličastno mnogobrojno dobajajoče goste in čestilce pokojnikove. Pokopališče, posebno grob pokojnika-slavljenca, in cerkva, sta bili vsa v cvetju, in mlado smrečje je puhtelo svojo prijetno vonjavo daleč na okrog. Raz cerkveni stolp pa so pozdravljale došlece tri mogočne zastave, in sicer cesarska, potem slovenska trobojnica in koroška deželna belo rdeča zastava.

Ob 8. uri so se pričele sv. maše zadušnice, katere so čitali hkrati pri treh oltarjih razni gospodje duhovni prijatelji pokojnikovi. Posebno čast je skazal pokojniku mil. g. stolni školaštik in kanonik Lambert Einspieler s tem, da je on celebriral slavnostno mašo in vodil vsa cerkvena opravila z obilo azistenco. Pri nji, kakor sploh pri cerkvenih opravilih smo imeli redko srečo slišati izborna petje odličnih slovenskih pevcev, gg. Avg. Štamcarja in bratov Kozin iz Ljubljane, učitelja Pianeckega iz Radovljice in nadučitelja lg. Rozmana iz Mošenj pri Radovljici, kar je tem bolj uplivalo na poslušalce, ker so se za petje sploh tako dovzetna slovenska srca in ušesa v polni meri odprla in slušala čarobnim glasovom.

Ker se je prepevedal govor na grobu, morala se je vršiti propoved z leca, pri kateri je propovednik gosp. meetni kaplan Jos. Rozman s tako ganljivimi besedami slikal življenje in zlati značaj pokojnika, da je jedva jedno oko ostalo brez solz. Obžalovati je pri tem le to, da ni moglo slišati lepih besedij vse zbrano občinstvo, ker je cerkva

premajbna in je veliko število poslušalcev moralo ostati na pokopališču pred cerkvijo, ne da bi bilo moglo do cela razumeti propovedovalčeve krasne besede. To je bila menda tudi namera naše politične oblasti, omejiti kolikor največ mogoče nagrobni govor mej tesno zidovje male vsake cerkvice.

Po propovedi pela se je ob grobu „Libera“ od mnogoštevilnih gospodov duhovnikov in blagslovil se je veličastni nagrobni spomenik po mil. gosp. stolnem školaštiku Lambert Einspielerju, pevci pa so zapeli na to krasni dve žalostinki: „Usliši nas Gospod“ in „Nad zvezdami“ tako lepo in milo, da je bilo vse ginjeno. Nagrobni spomenik je izdelal g. Vinko Čamernek, kamnoseški mojster v Ljubljani. Nad meter visok križ, iz katerega klikejo cvetke, spominjajoče na boljše življenje na onem svetu, izdelan je iz lepega belega kararskega mramorja, kateremu služi na spodnjem delu podstavek iz lepo ogledenega črnega mramorja, na kojem procelju se v zlatih črkah blesti naslednji napis:

Josip Lendovšek,

c. kr. profesor

* dne 17. sušca 1854.

† dne 20. kimevca 1895.

Jedna se Tebi je želja spolnila,
V zemlji domači da truplo leži!

V hvaležen spomin koroški Slovenci.

Spomenik je nad 2½ metra visok, stane 270 gl. brez voznine in je najlepši izmej vseh sedanjih na celum dvorskem pokopališču. Obžalovati je jedino le to, da ga je gospod izdelovatelj prepovršno postavil, in sicer brez vsakega podzidanja, tako da se je vsled svoje velike teže (tehta nad 900 kil) že sedaj začel vsedati in nekako nagibati na zahodno stran in tudi proti severu, ter je nevarnost, da se celó podere. Višji torej na dve strani, ter se to opazi koj na prvi pogled in celotno podobo nekako kazí. Tudi ga je prav po nepotrebnem preveč v zemljo zakopal. Ako bi bil dal prej temelj pravilno podzidati, kar se pri nas tudi pri drugih, po teži in obliki manjših spomenikih stori, dobil bi bil spomenik si gurnejšo podstavo in bi bil tudi najmanj za ½ metra višji, kar bi nikakor ne bilo na kvar spomeniku. Spoznavši to napako, obljubil je g. Čamernek, da hoče to po slavnosti o primerni priliki popraviti, kar bode le skupni obliki v korist in gotovo tudi njemu samemu v boljše priporočilo, kajti že pregovor pravi, da „dobro delo hvali mojstra“.

Po odkritju nagrobnega spomenika imelo bi se vršiti slovesno zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda za Rožek in okolico s slavnostnim govorom, deklamacijo in petjem. Vse to je pa prepovedalo slavno ces. kr. okrajno glavarstvo beljaško, ker razsaja baje sedaj tudi v rožeškem sodnijskem okrožju ta vražja daveca pri otrocih, katera se je že prej za neki shod kat.-političnega društva pojavila v Vetrinju. Ta kraj pa spada pod slavno-znano celovsko okrajno glavarstvo, kateremu načeluje neizprosni naš Mac Nevin. Ni se torej čuditi, ako se ta bolezen razširja še v druge kraje, da se potem naši politični zdravniki poslužujejo recepta, s katerim nam v bodoče lahko vsak shod zaprečijo. Čudno je le to, da smo v poslednjem času ravno mi koroški Slovenci postali posebno negovani otroci svojih političnih oblastij. Kakor smo jim tudi za njihovo skrb po jedoi strani hvaležni, nam vendar po drugi strani naša bratska ljubezen nikakor ne dopušča, da ne bi je opozorili tudi malo na njih nemške podložnike, ki svoje zdravje tako drzno v nevarnost stavijo, udeležujoči se v mnogem številu požarne slavnosti v Celovcu, ki se je vršila dne 6. in 7. t. m., torej par danj pred našo Lendovškovo slavnostjo, in ni bilo nevarnosti, da bi se bila ta bolezen zanesla tudi mej naše, po veliki večini nemške juče požarne brambovce, katero velikomestvo in nemškutarstvo so še celo ljubljanski gostje pomagali poveljevat pri slavnosti gasilcev v Celovcu s tem, da so nosili na svojih prsih napis „Laibach“, kar je vsekakor sramotno za takomenovano središče Slovencer, za belo Ljubljano.

Sšli smo se potem po cerkvenem opravilu v prijazni gostilni gospoda Marko-ta v Dvoru na zajutrek, kjer se je kmalu vnela vesela zabava in so osobito gospodje pevci iz Ljubljane bili predmet občega opazovanja in občudovanja. Peli so pa v resnici tudi tako lepo, da je bilc vse očarano. Naše ljudstvo bode počelo šele sedaj prav pojmiti, kako krasna je naša slovenska pesem, ker ni imelo še nikdar prej prilike, čuti tako izborne pevce, kakor so bili ti naši kranjski gostje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. septembra.

— (Dopolnilna državnozborna volitev.)

Naša notica, v kateri smo razkrili zakulisne dogodbe v klerikalnem taboru glede kandidature dr. Šusteršiča, je „Slovenec“ urednike močno oveselila, ker nobeden iz njih ne mara dr. Šusteršiča, a njih dolžnost je, prati svojega škofa in gospodarja in tej dolžnosti so se odzvali v včerajšnjem članku svojega lista. „Slovenec“ proglašja vse, kar smo pisali, za neresnico. To je najpriprostejše

sredstvo in v naprej smo vedeli, da se ga posluži, kakor vemo v naprej, da nas bo dr. Šusteršič bombardiral z vsakovrstnimi popravki na podlagi § 19. t. z. kakor hitro mu damo v to priliko. Vzlic temu pa je bistvo naših navedb popolnoma resnično. Kar smo navedli, smo izvedeli od zanesljive, dobro poučene strani, zmeta je jedino le to, da je sodni svetnik g. Ravnihar izstopil iz volilnega odbora. Iz tega odbora ni mogel izstopiti, ker ni bil njega član, (ta odbor se sploh nikdar ne zbere), pač pa je izstopil iz katoliško političnega društva, katero je imelo vse priprave za volitev v rokah, g. dr. Gregorič pa je izstopil tako iz kat. pol. društva kakor tudi iz osrednjega volilnega odbora. Osredni volilni odbor je pač podpisan na oklicu, v katerem se priporoča dr. Šusteršič kot kandidat, a ta oklic se je menda naredil, ne da bi se bil prej odbor sklical. Ali je morda dr. J. E. Krek ta oklic telegrafično podpisal? Naj gg. dr. Janežič in dr. Krek s častno besedo izjavita, da sta svojeručno podpisala oklic osr. volilnega odbora; dokler tega ne storita, bomo verjeli, kar se nam javlja, da sta njiju podpisa na oklicu falsificirana. Resničnost našega poročila glede kandidature dra. Šusteršiča se pa da dokazati tudi iz „Slovenca“ samega. „Slovenec“ priznava sam, da se je uela živahna agitacija na jedni strani za Žitnika, na drugi za Šusteršiča, v isti sapi pa trdi, da je Žitnik zategadelj izjavil, da ne vzprejme nobene kandidature, „ker kandiduje dr. Šusteršič, o katerem ni vedel, da nastopi kot kandidat.“ To je naravnost smešno! Žitnik je prav dobro in natančno vedel, da je Šusteršič njegov protikandidat, Žitnik in njegovi prijatelji ter sploh vsi pošteni elementi v klerikalni stranki so tudi agitirali za to, da so se zaupni možje izrekli zoper Šusteršiča, Žitnik je svojim somišljenikom opetovano zatrjeval, da se ne umakne Šusteršiču za nobeno ceno — zdaj pa naj kdo verjame, da se je Žitnik dobrovoljno udal, da je odstopil prostovoljno in to na korist svojemu osebnemu nasprotniku, kateri ga je hotel lani — kakor je Šusteršič povedal dru. Vošnjaku — vleči cefo na zatožno klop? „Slovenec“ priznava nadalje tudi to, da je škof Žitniku prepovedal kandidovati in ukazal, postaviti Šusteršiča kot kandidata, seveda predstavlja to v blažji obliki. Piše namreč, da je škof izjavil, „da z ozirom na „monitum“ izdan duhovništvu glede volitev kaže postaviti v prvi vrsti lajika kot kandidata“ in da „ne kaže, da bi sedaj tudi on (Žitnik) šel na Dunaj — ker je namestnik dež. odbornika.“ Tu je sicer zavito, a vendar še dosti določno in jasno povedano vse to, kar smo trdili mi. Ali g. Žitnik prej ni vedel, da je dež. odbornika namestnik? Ali gg. Kalan in Povše tega nista prej vedela in jima je moral šele škof možgane privezati? „Slovenec“ zavijanje ne prikrije resnice. Škof hoče, da priidi Šusteršič na Dunaj — kake uzroki so ga k temu napotili, o tem bomo še govorili.

— („Slovenec“ je res poštenjak.) Škofov „Slovenec“ piše v sinočnem svojem članku: „Nadalje je popolno izmišljeno, kar „Narod“ piše, da sta gospoda dr. Gregorič in L. Ravnihar izstopila iz osrednjega volilnega odbora. G. svetnik Ravnihar ni mogel izstopiti, ker ni bil član odbora, gospod dr. Gregorič pa je še vedno član osrednjega volilnega odbora.“ — Namesto, da bi se mi bavili s tem poštenjakom, objavljamo naslednje pismo, katero smo danes dobili in ki se glasi: „Slavno uredništvo! V pojasnilo blagovolite vzeti na znanje, da sva z gosp. Ravniharjem dne 31. avgusta odložila odborništvo „kat. pol. društva“, ter da sem jaz takoj tudi ustno naznanil predsedniku vodji Povšetu svoj izstop iz osrednjega volilnega odbora kat. nar. stranke. Na njegovo željo storil sem to tudi pismeno dne 5. t. m. V Ljubljani, 10. septembra 1896. Z odličnim spoštovanjem — dr. Gregorič“.

— (Abonement na sedeže pri slovenskih predstavah v dež. gledališču.) Intendanca slovenskega gledališča vabi na abonement na sedeže in pričakuje z ozirom na to, da so se cene za nekatere vrste sedežev znatno znižale, da se odzove občinstvo kolikor moč številneje temu vabilu. Intendanci je na tem, da si zagotovi za vse predstave neko število obiskovalcev in to je bilo odločilno, da so se določile razmeroma jako nizke cene in sicer: sedeži v parterju 1 do 3 vrste: na obeh koncih vrste 50 gld., ostali sedeži 45 gld.; sedeži 4 do 8 vrste: na obeh koncih vrste 45 gld., sred-

nja dva sedeža v vsaki teh vrst 38 gld., ostali 42 gld.; sedeži 9 do 11 vrste: na obeh koncih 30 gld., srednja dva sedeža v vsaki teh vrst 20 gld., ostali 27 gld. Na balkonu veljajo sedeži 1 vrste 24 gld., 2 in 3 vrste 21 gld.; na galeriji sedeži 1 vrste 12 gld., 2 do 4 vrste 9 gld. — Določene cene veljajo za 60 predstav; plačati je abonement v 3 obrokih seveda v naprej.

— (Protekcijonizem pri kranjskem finančnem ravnateljstvu) K članku o protekcijah pri naši finančni upravi omenjamo, da po naših natančnejših informacijah davčni uradniki na Brdu niso podpisali zaupnice g. Jennyju.

— (Prvo splošno ljubljansko kolesarsko društvo) sklicuje za jutri ob 8. uri zvečer v Hafnerjevo pivovarno izvanredni občni zbor, na katerem se bo razpravljalo o pristopu h kolesarski zavezi.

— (V Ljubljano skočila.) S št. Jakobskega mostu skočila je danes zjutraj okolo 5. ure v Ljubljano 45letna vdova Marjeta Breznik, stanujoča v Florijanskih ulicah št. 9. Zaslišavši klicanje na pomoč prihitel je mestni redar Ivan Azman, odvezal mestni čoln, a ker ni bilo dobiti hitro vesla, skočil je sam v vodo ter blizu „Tonhalle“ rešil potapljačo se in že nezvestno ženo. Marjeta Breznik prepeljala so v deželno bolnico. Ko je prišla zopet k zavesti, pravila je, da sta jo v sv. Jakoba cerkvi dva neznana moža oropala ter jej vzela 15.000 gl. Brez dvojbe je žena v blaznosti skočila v vodo.

— (Semenj.) Na včerajšnji mesečni semenj je bilo prignanih 504 konj in volov, 299 krav in 76 telet, skupaj 879 glav. Kupčija je bila sploh srednja; zunanega kupca ni bilo, samo domačini so med saboj kupčevali.

— (Javen shod) bo v nedeljo dne 13. septembra ob 1/4 uri popoldne v Senčurji pri Kranju. Na shodu bodo govorili: drž. posl. Koblar in dež. poslanca Hribar in dr. Tavčar.

— (Veselica pri Žibertu v Zgornji Šiški.) Malone vse letošnje veselice in slavnosti je izkazil neprestani dež, veselici, katero sta priredili podružnica sv. Cirila in Metoda in čitalnica v Šiški v dan Malega Šmarna na Vodnikovem rojstnem domu v Zg. Šiški, pa je nagajivo vreme prizaneslo in krasen popoldan je privabil na prijazen Matjanov dom, ki je bil dično ozaljšan z zelenjem in zastavami, prav obilo narodnega občinstva iz Ljubljane in Šiške. Grom topičev je že ob 1/2. uri naznanjal nenavaden popoldan. Ob 2. uri se je zbrala podružnica sv. Cirila in Metoda za Šiško k letnemu občnemu zboru. Predsednik gosp. Jak. Matjan je pozdravil navzoče in otvoril zborovanje. Zbor je odobril vzel na znanje poročilo tajnika g. Josipa Tavčarja in blagajnika g. Ant. Rojina, glasom katerega je podružnica l. 1895. prispela družbi z zneskom 280 gld. Vzpored veselice, ki je sledila zborovanju, izvršil se je lepo. Obče priznanje je žel „Savan“ g. cand. techn. Ign. Šega, ki je kot slavnostni govornik vspodbujal k narodni zavesti in narodnemu delu ter toplo priporočal našo šolsko družbo krepki podpori. Vrli tamburaši ljubljanskega „Sokola“ pod spretnim vodstvom „Savana“ gosp. cand. phil. Josipa Reiserja so z znano sigurnostjo pridno proizvajali prikupljive slovanske skladbe in navduševali z njimi občinstvo. Mešani zbor šišenske čitalnice je zadovoljil navzoče s svojim nastopom. Prirejena loterija ni zgrešila svojega namena in vrgla lep dohodek. Vsem je imela veselica lep moralen in gmoten uspeh. Veliko hvalo je dolžan veselilni odbor čč. darovateljem lepih dobrotkov za loterijo in blagorodni gospe Juliji Perdanovi iz Ljubljane, ki je iste z izvanredno požrtovalno vnemo nabirala. Priznanje gre posebno tudi podružničnemu predsedniku g. Matjanu, ki je s preskrbitvijo streljanja to-li povzdignil veselico in z izborno postrežbo prav zadovoljil vse goste.

— (Leskovaška aféra) se je dognala včeraj pred novomeškim okrožnim sodiščem. Obtoženi dekan dr. Štrbenc in Marija Vakselj, cerkvenikova žena, sta bila obtožbe oproščena; dekanova kuharica Ana Štrbenc je bila obsojena na tri mesece v ječo, cerkvenik Franc Vakselj pa na 14 dni.

— (Kamniška čitalnica) je povodom otvoritve novih prostorov priredila veselico, katera je jako lepo uspela. Po navduševalnim ogovoru društvenega predsednika g. Jos. Močnika, pela je „Lira“ res izborna, potem se je predstavljala izvirna igra „Berite Novice“, končno pa se je razkril kip pokojnega dr. Janeza Bleiweisa. Bil je jako lep dan, za kateri so udeležniki hvaležni vsem so-trudnikom.

— (Odkritje nagrobnih spomenikov pokojnemu ravnatelju Ingliču in učitelju Plešku) se ne bo vršilo 17., temveč šele 24. t. m. na pokopališču v Idriji s sv. mašo, nagrobnim govorom in petjem. Pred jednim mesecem zamrlemu učitelju Levsteku se postavi spomenik prihodnje leto, nepozabnemu Ribnikarju v Dolenjem Logatcu pa 22. oktobra 1896.

— (Premovanje konj.) V Lescah so bili obdarovani: Za kobile z žrebeti I. darilo 35 gld.: Janez Mihelič iz Noč; II. darilo 20 gld.: Janez Cotelj iz Zgoš; III. darilo 15 gld.: Franc Kozel iz Smokuča; IV. darilo 15 gld.: Jožef Dolar iz Vrbe;

V. darilo 15 gld.: Janez Šarl iz Kupljenika. Svetinje sta dobila Simon Kosič iz Ribnega in Lovrenc Volk iz Črnič. Za mlade kobile: I. darilo 25 gld.: Jožef Kolman iz Zapuš; II. darilo 20 gld.: Alojzij Rozman iz Zg. Otoka; III. darilo 15 gld.: Lovrenc Vojvoda iz Bistrice. Svetinje sta dobila: Valentin Golmajer iz Polč in Anton Grile iz Hraš. Za žrebete: I. darilo 10 gld.: Franc Rozman iz Gorič; II. darilo 10 gld.: Anton Mršol iz Hraš. Svetinje so dobili: Alojzij Žerovec z Brega, Alojzij Zupan iz Doslovic in Janez Cilih iz Češnjice. V Kamniku so bili obdarovani: Za kobile z žrebeti I. darilo 35 gld.: Matija Muhič iz Trzina; II. darilo 20 gld.: Janko Kersnik iz Podpeči; III. darilo 15 gld.: Janez Čebul iz Potoka; IV. darilo 15 gld.: Karol Frin iz Stoba. Svetinje sta dobila: Jakob Jerala iz Polja, Matija Lipar iz Lahovč. Za mlade kobile: I. darilo 25 gld.: Janez Golob iz Podgorja; II. darilo 20 gld.: Jakob Skok iz Pristave; III. darilo 15 gld.: Anton Ovšak iz Ropnjega. Za žrebete: I. darilo 10 gld.: Franc Škofic; II. darilo 10 gld.: Mihael Zmrzlikar, oba iz Kosez.

— (Požar.) Z Bleda se nam piše: V ponedeljek 7. t. m. popoldne ob 12 1/4. uri začelo je goreti v bližnji Krnici ob Radovni. Pogorela je hiša ter sosedno gospodarsko poslopje dveh boljših posestnikov. Dim videl se je na daleč okrog, vled česar je izvalil gasilno društvo radovljiško ter begunjsko. Ko so prišli radovljiški gasilci na lice mesta, začudili so se posebni spretnosti še le novo ustanovljenega gasilnega društva gorjanskega, da je zamoglo iz sredine lesenih streh lokalizirati skoraj v hipu goreča poslopja. Njim na pomoč prihiteli so prvi hrabri Blejci ter pripomogli, da je drvila voda iz šestih cevij na besni element. Kakor čujemo, izginila je pri tej priliki iz goreče hiše hranilna knjižica.

— (Slov. bralno društvo v Tržiču) priredi v soboto 12. t. m. zabavni večer v prostorih g. Perneta. Vzpored: I. Petje. 1.) Sattner: „Za dom med bojni grom“, zbor; 2.) * * „Slovo“, četvero-spev; 2.) Aljaž: „Triglav“, zbor. II. „Krojač Fipa“, burka v jednom dejanju. III. Prosta zabava. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

— (Imenovanje.) Pravnim praktikantom pri celjskem okrožnem sodišči je imenovan gosp. Ivan Gölles, doslej pravni praktikant pri dež. sodišči v Gradcu. O slovesčini nima niti pojma. Slava pravosodnemu ministru grofu Gleispachu.

— (Iz Ljutomera) se nam piše: V nedeljo 30. avgusta t. l. je bilo v našem Ljutomeru zelo živahno. Popoldne je bil v pivarni dobro obiskan zbor „pol. društva“, zvečer pa smo se zbrali v Vavpotičevi krčmi, kamor so nas povabili naši dijaki. Radost navdaja človeka, ko vidi naše zavedne dijake, katerim vzlic strogoga nemškega šolanja v štajerskih srednjih šolah ni zamrl narodni čut v srcu. To je dobro znamenje za našo prihodnost. Dokler je naša mladina naša, toliko časa nas tudi sila nemštva ne bo umorila. Veselica dijaštva se je pričela s pesnijo „Šabljenka“. Potem so nam pokazali dijaki tamburaši svojo izurjenost na teh jugoslovanskih glasbilih. Občinstvo, ki je mnogobrojno počastilo nadobudno dijaštvo, je z burnim odobravanjem nagradilo mlade pevce in tamburaše. Pozdrav, ki ga je govoril g. iur. Senčar — besede B. Flegeriča — je v krasnih besedah izražena obljuba mladine, žrtvovati se narodu svojemu. Dijaki, ostanite zvesti besedam svojega govornika! Čuli smo še nekaj lepih pesmij in nekaj skladb, proizvedenih na tamburicah, na kar nam je g. phil. Oswald počenši z besedami St. Vraza: „Iz naroda za narod“ v slavnostnem govoru povedal misli in načela, po katerih hrepenijo slovenski dijaki doseči svoj smoter, da bi mogli nekaj kot krepki moške služiti svojem narodu. Burka „Gluh mora biti“ je dobro uspela; mladim igralcem in igralkam moramo častitati. Pri drugem delu zabavnega večera je bilo opazovati jako živahno gibanje. Krepki moški zbor dijaški je še marsikatero zapel ter skrbel za zabavo občinstva. Slovenskemu dijaštvu moramo biti hvaležni za ta lep večer ter mu kličemo v spodbudo: Procvitaj!

— (Dr. Rudolf Schmaus †.) Dne 6. t. m. preminol je v Pragi iskren prijatelj Slovencev: deželni advokat Rudolf Schmaus. Pokojnik je bil na Češkem in na Slovenskem obče poznat narodnjak in rodoljub. Dr. Schmaus je bil prireditelj onega vlaka, ki je pred 9 leti pripeljal lepo število čeških rodoljubov na obisk slovenske zemlje in tudi Trsta. Dr. Schmaus je bil tudi ustanovitelj „češko-slovenskega spolka“ za podporo slovenskih dijakov v Pragi in za gojitev bratske vzajemnosti med Čehi in Slovenci. Blag mu spomin!

— (Razpisane službe) Na jednorazredni ljudski šoli pri Sv. Trojici mesto učitelja in voditelja z dohodki IV. plač. razreda, funkcijsko priklado 30 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje do dne 20. septembra okr. šol. svetu v Kamniku. — Mesto kancelista pri okr. sodišču Maribor d. b. D., eventualno pri kakem drugem okr. sodišču. Prošnje do dne 30. septembra predsedstvu okrožnega sodišča v Celji.

* (Najboljša prijateljca ustrelil.) Martin Katelya v Kabi na Ogerskem je v torek ponoči srečal na ulici svojega največjega sovražnika Molnarja v

spremlstvu več drugih mož. Spoznal ga je po glasu in ker je bil nanj ljubosumen, je ustrelil nanj štirikrat iz revolverja, a mesto Molnarja ustrelil dva najboljša svoja prijatelja.

* (Kako delujejo laški dijaki) V nedeljo so laški visokošolci v vseh večjih krajih Trentina priredili javna predavanja o Danteju in o nacionalnem pomenu Dantijevega spomenika v Tridentu.

* (Katoliški dinamitar) V Londonu, kjer se tudi mnogo govori o framasonih, je neki jako pobožni katoliški obrtnik naposled prišel do prepričanja, da stori Bogu dopadljivo delo, če uniči palačo, katero so zgradili londonski framasoni. Dobil je dinamično bombo in jo vrgel v palačo, katera je bila po eksploziji znatna poškodovana.

* (Nečloveška mati) Prerov se imenuje kraj, kjer stanuje precej imovit upokojen železniški uradnik s svojimi malopridnimi 4 hčera. Jedna njegovih hčera ima nezakonskega otroka, katerega se je hotela iznebiti, ker je nekoliko blazen in tudi sicer ves pohabljen. Najprej je otroka na vse moč goče načine pretepala in trpinčila, da bi ga spravila iz sveta, in njene sestre so jej krepko pomagale. Ker pa otrok le ni umrl, zaprli so ga v klet. Tu je otrok prebil na golih tleh, zaprt v temno luknjo, brez obleke, celih devet mesecev. Vsak dan mu je sataška mati prinesla vode in nekaj kruha ter ga potem pretepala do krvi. Sosedje so večkrat vprašali, kje je otrok, a dobili vedno odgovor, da je na reji. Naposled je žandarmerija prišla tej do godbi na sled in aretovala celo rodbino. Razkačeno ljudstvo je hotelo nečloveško mater kar na ulici pobiti.

Darila

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gdčna. Marijanica Planinec hčerka postajenačelnika v Divači 47 kron, nabrane o priliki izleta društva „Pravnika“ v Divačo. — G. Franc Skubic v Velenji 17 kron 44 vin., nabrane pri veselici bralnega društva Zgornje Šaleške doline z namenom: Ustajaj, procvitaj in vzbujaj se narod slovenski! — G. Vekoslav Bahovec v Mariboru 10 kron, katere so darovali „Zoraši vuigo vandroveci“ in njih prijateljca pri sestanku dr. Kristana v Kamnici pri Mariboru. — Skupaj 74 kron 44 vin. — Živeli rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

Brzjavke

Gorica 10. septembra. Grof Badeni je včeraj dopoldne okoli 10. ure dospel na Predel, spremljan od dvornega svetnika Halbana, svojega tajnika Wienerja, namestnika Rinaldinija in glavarja Coroninija. Na deželni meji je bil postavljen slavalok z napisom: „Dobro došli! Witaj že!“ Pozdravila ga deklica slovenski in s šopkom, nadalje župan Černuta in poslanec dr. Gregorčič, ta z daljšim govorom v imenu poslancev. Skozi okrašeni Log so prišli opoldne v Bolec. Tu vpričo velike množice pozdravil župan Jonko in izročil spomenico, nadalje dekan in sodišča voditelj. V hotelu „Pri pošti“ obed s 14 kurti. Povabljeni tudi slovenska državna poslanca in dež. odbornik Tuma. Ljudstvo viharo klicalo: Živio Badeni! Odpeljali se ob polu 3. uri na Žago, naprej v Trnovo in v Kobarid. Povsod slovenski pozdravi županov in deputacije. Preko Iderskega se je Badeni peljal v Tolmin, ker so ga za to mej potom prosili naši poslanci. V Tolminu lep vzprejem. Ministra nagovorila deklica in župan Cazzafura, kateri je izročil obsežno spomenico o političnih in gospodarskih težnjah. Deputacije od Sv. Lucije in Grahovega tu vzprejete. Minister se udeležil male južine, prirejene pri Peršetu od glavarja grofa Marencija. Ob polu 7. uri naprej preko Volč, Ročine (deputacija in domače petje) v čarobno razsvitljen Kanal, kjer pozdravila župan in dekan, in naprej v Plave, kjer sta mej v zrak švigajočimi raketami ogovorila ministra župan in gospodična Konjedic, ki poklonila šopek cvetic in jej minister odgovoril: „Hvala! Dobro, dobro!“ Konečno bil v Solkanu isto tako lep vzprejem. Župan Mozetič imel jako umešten ogovor, na kar minister: „Hvala, dobro!“ Potem naravnost v sosedno Gorico. — Po vsej poti ljudstvo navdušeno pozdravljalo Badenija in poslance. Ogovori županov itd. niso bili le pozdravi, temveč so obsežali politične in gospodarske težnje vseh Slovencev, ravno tako mnoge spomenice, katere je Badeni vzprejemal.

Gorica 10. septembra. Sinoč po 10. uri dospel semkaj ministerski predsednik Badeni. Pri uhodu, tik mitnice, ki deli Gorico od Sol-

kana, postavili so Slovenci velikansk in krasno razsvetljen slavalok z napisom: „Goriški Slovenci Vam kličejo: Dobro došli! Witaj že!“ Radi tega mestno starešinstvo ni tukaj vzprejelo Badenija, ampak šele na Gorišču z mestno godbo in kratkim županovim nagovorom. Tu je bila zbrana tudi vsa laška svojata, katera je, potem korakajoč za vozi Badenijevega spremstva, odgovarjala vsak „živio“ s surovimi „merda“ in „merda à sclafts“. Čuli so se tudi vzkliki: „Evviva l' Italia! Evviva Garibaldi!“ Badeni se je hitro poslovil in nastanil v „hotelu južnega kolodvora“. Izgreda ni bilo, razun da je neki Slovenec radi „živio“ dobil nožič v hrbet. Mobilizovani so bili orožniki z dežele, mestno redarstvo pa je bilo podvojeno s kolegami iz Trsta. V mestu je razobešenih kakih pet zastav.

Gorica 10. septembra. Grof Badeni danes dopoldne vzprejel deputacije vipavskih, brdskih in kraških občin. Opoludne je slovenska množica Badenija na „Travniku“ viharo pozdravljala. Lahov ni bilo nič.

Gorica 10. septembra. Ministerski predsednik se je ravnokar odpeljal skozi Podgoro po Furlanski poti do Tržiča, kar ni bilo prej v programu. Iz Tržiča se odpelje za brzovlakom v Trst, kamor dospe ob 8. uri 40 min.

Gorica 10. septembra. Drž. posl. princa Hohenlohea, kateri je prišel v Gorico zaradi ministerskega predsednika, našli so davi mrtvega v postelji.

Opava 10. septembra. Pri včerajšnjih deželnozborskih volitvah so v kmetskih občinah združeni Poljaki in Čehi sijajno zmagali. Priborili so si 6 mandatov izmed 9, v prejšnjem dež. zboru so jih imeli 5. Nemški liberalci so izgubili jeden mandat, kateri je bil doslej v rokah najstrupenejšega sovražnika Slovanov Müllnerja. Jutri volijo mesta; dr. Mengerja mandat je v največji nevarnosti.

Most 10. septembra. Nocoj po noči je novič zemlja se ponekod sesedla in na raznih mestih so se pojavile pokotine, tako da se je moral železniški promet ustaviti.

Narodno-gospodarske stvari.

— **Delokrog c. kr. državno-železniških ravnateljstev v prevaževalnih in trgovskih stvarih.** Od dne 1. avgusta 1896. leta, ko se je izvršila nova organizacija državno-železniške uprave spada rešitev reklamacij izvirajočih iz prevažanja, nadalje reklamacij zaradi zgube, zmanjšanja, poškodevanja ali zamude pri odpošiljanju pratež, živine in tovorov, nadalje prošnje za povračilo voznine in tovarnine in likvidacijo refakcij v delokrog c. kr. državno-železniških ravnateljstev. S tem se pa vendar ne utesnjuje že sedaj dovoljeni omejeni delokrog obratnega nadzorništva v Černovicah in obratnih uradov v Gradcu in Spletu glede rešitev reklamacij izvirajočih iz osebnega in tovarnega premeta. C. kr. državna ravnateljstva so pristojna za ponižanje ali odpust krajevnih stranskih pristojbin v tovarnem prometu, kakor pristojbine za nakladanje in razkladanje, prekladanje, vzdigovanje z žrvom in tehtanje, nadalje skladiščne, zamudne vozne pristojbine, staniščne, najemnine za pokrivala itd., nadalje za znižanje ali odpust doklad za napako napoved vsebine, preobloženja voz in drugih kazenskih doneskov, ki se pobirajo na podlagi pravilnikov določeb, za dovoljenje skladiščnih ugodnosti, dovoljenje kredita za tovarnino in oproščenje prisilne frankature po dotičnih normativnih določilih in oddaje skladiščnih prostora in hranišč, če letna skladiščnina ne znaša nad 100 gld., ali pa še pri višjih zneskih do 1000 gld. če se pogodba sklence za dalje kakor za jedno leto. Poleg tega so državnoželezniška ravnateljstva poklicana, da dajo pojasnila v zadevah osebnega in tovarnega premeta in sicer o krajevnem prometu avstrijskih državnih železnic in zveznem in pogodbenem prometu s tujimi tu- in inozemskim prometnimi napravami in je torej pojasnevalna pisarna c. kr. avstrijskih državnih železnic (na Dunaju I. Johannissgasse 29), ki je poprej spadala pod generalno ravnateljstvo državnih železnic, od 1. avgusta podrejena c. kr. državnoželezniškemu ravnateljstvu na Dunaju. Z istim dnem se je razpustil solni odelek c. kr. generalnega ravnateljstva in je vodstvo solnih poslov c. kr. avstrijskih državnih železnic prešlo na ravnateljstvo državnih železnic na Dunaju in sicer brez teritorialne omejitve. Zatorej se imajo od 1. avgusta t. l. vse zgoraj navedene stvari za devajoče vloge ukladati na pristojno c. kr. državnoželezniško ravnateljstvo. V interesu hitrejšega poslovanja se priporoča, da se tudi vse prošnje, ki spadajo v delokrog železniškega ministerstva in se tičejo prememb osebnega ali tovarnega tarifa, tarifnega znižanja, voznine ali tovarnine, potem pri-

tožbe in uzklici proti odločbam državnoželezniških ravnateljstev ne ulagajo naravnost pri c. kr. železniškem ministerstvu, temveč pri onih državnoželezniških ravnateljstvih, katerih prog se prošnja tiče ali proti katerih odločitev je naperjena pritožba ali vzklic. V tem oziru se opozarja, da se po § 7 organizacijskega pravilnika za državnoželezniško upravo drž. zak. št. 16. imajo pritožbe proti odločbam in navedbam, katere ukrenejo državnoželezniška ravnateljstva v lastnem delokrogu, v kolikor posebne določbe za določene slučaje kaj drugega ne določajo, vselej uložiti vsaj v štirih tednih po dostavljenem ukrepu, ki se ima izpodbijati.

Listnica uredništva.

Gospod dopisnik iz Kolodvorskih ulic: Zastave, katere so bile te dni razobešene na novi hiši v Kolodvorskih ulicah, niso bile „Frankfurterice“, nego so bile belgijske. Lastnik hiše jih ima še od tedaj, ko se je nadvojvodinja Štefanija poročila z umrlim nadvojvodo Rudolfom! Ko bi se bile „Frankfurterice“ razobešile, bi mi gotovo ne bili molčali.

Zahvala.

Prostovoljno gasilno društvo v Postojni izreka tem potom presrečno zahvalo darovalcem dobrot, gospodom pevcem in gospičinam pevkam, posebno pa neutrudljivemu vodju gosp. Pahorju za izkazano prijaznost in poleg tega slavnemu kvartetu „Ilirija“ v Ljubljani, kateri se je skozi potovaje udeležil društvene veselice dne 6. t. m. in jo s svojim izbranim in prekrasnim petjem povzdigniti blagovolil. Na pomoč!

Prostovoljno gasilno društvo v Postojni
dne 7. septembra 1896.

M. Petrič, načelnik.

Umrli so v Ljubljani:

6. septembra: Marta Götz, ključavničarskega pomočnika hči, 1 mes., Tržaška cesta št. 28, katar v črevih. — Rudolf Leskovic, pekov sin, 3½ mes., Opekarska cesta št. 54, akutni želodčni katar.

7. septembra: Ana Ceglar, posestnikova hči, 5 let, Karlovska cesta št. 16, pljučnica. — Gregor Robič, vratar, 34 let, Mesarska cesta št. 1, jetika.

8. septembra: Jožef Kodra, mestni ubogi, 68 let, Karlovska cesta št. 7, ostarelost.

V hiralnici:

5. septembra: Marija Slabnik, gostija, 50 let, mrtud.

Meteorologično poročilo.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
9.	9. zvečer	736.0	15.9	sl. zahod	jasno	
10.	7. zjutraj	734.4	12.8	sl. ssvzhod	oblačno	0.0
"	2. popol.	733.1	21.3	sr. jug	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 16.6°, za 0.9° nad normalom

Dunajska borza

dne 10. septembra 1896.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 75 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 80 "
Avstrijska zlata renta	123 " 35 "
Avstrijska kronska renta 4½%	101 " 30 "
Ogerska zlata renta 4½%	122 " 35 "
Ogerska kronska renta 4½%	99 " 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice	954 " — "
Kreditne delnice	374 " 75 "
London vista	119 " 55 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 " 62½ "
20 mark	11 " 72 "
20 frankov	9 " 53 "
Italijanski bankovci	44 " 40 "
C. kr. cekini	5 " 64 "

Meblovana soba

s posebnim vhodom in hrano se takoj odda. Več se poišče v gostilni „Pri Virantu“. (2946—2)

Kupim več vagonov (2953)

sadja za mošt

in pričakujem prijazne ponudbe z oznamovanjem cene. Leonhard Ruoff, Reichenbach a. d. Fils.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Doktor pl. Trnkóczy-jeva

tinktura za kurja očesa.

Gotovo sredstvo proti kurjim očesom in proti utrjenju kože na nogi. Ima veliko prednost, da se samo s čopičem namaže na bolni del.

1 stekleničica z navodilom, kako se rabi, in s čopičem vred 40 kr., dvanajststorič 3 gld. 50 kr. Dobiva se (2560—13)

v lekarni Trnkóczy-jevi

poleg mestne hiše v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan s pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1896.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. (1705—207)

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Steyr, Lince, Dunaj via Amstetten. — Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje, Novo mesto. — Ob 7. uri 10 min. osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selzthal v Solnograd, Steyr, Lince, Budejovice, Pizelj, Marjine vane, Heb, Franzos vane, Karlovo vane, Prago, Lipsko čez Amstetten na Dunaj. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje, Novo mesto. — Ob 11. uri 50 min. popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregence, Curth, Genevo, Pariz, Steyr, Lince, Gmunden, Ischl, Budejovice, Pizelj, Marjine vane, Heb, Francos vane, Karlovo vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje, Novo mesto. — Ob 7. uri 44 min. zvečer osonni vlak v Lesce-Bled. — Vrh tega ob 5. uri 59 min. popoldne vsako nedeljo in praznik v Lesce-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 52 min. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Bregence, Inomost, Zella na jezeru, Lend-Gastein, Lince, Steyra, Gmunden, Ischl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljaka, Franzensfeste, Trbiža. — Ob 8. uri zjutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja, Novo mesto. — Ob 11. uri 25 min. popoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Piznja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curia, Bregence, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, Pontabla, Trbiža. — Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja, Novo mesto. — Ob 4. uri 55 min. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža. — Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja, Novo mesto. — Ob 9. uri 4 min. zvečer osonni vlak z Dunaja preko Amstetena, iz Lipske, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Piznja, Budejovic, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla, Trbiža. — Vrh tega ob 10. uri 26 min. zvečer vsako nedeljo in praznik iz Lesce-Bleda.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 23 min. zjutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne, ob 6. uri 50 min. zvečer, ob 10. uri 25 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 56 min. zjutraj, ob 11. uri 15 min. popoldne, ob 6. uri 20 min. zvečer, ob 9. uri 56 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Notarska pisarna v Ljubljani
vzprejme

solicitorja in pisarja.

Ponudbe in spričevala vzprejema upravništvo „Slovenskega Naroda“. (2957—1)

(2931—3)

Učenec

vzprejme se v trgovino z železnino in s špecerijskim blagom.

Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Notarskega kaniddata

absolviranega pravnika ali pa izvežbanega koncipienta, vzprejemem v svojo pisarno. Plača po dogovoru.

Dr. Jurij Pučko

(2943—2) c. kr. notar v Krškem.

Posli vsake vrste

dobé takoj dobre službe (tudi drugod), posebno kuharice, hišne in dekleta za raznovrstna dela. Več pové (2963)

I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služeb

Ljubljana G. FLUX Bregšt.6.

V Knežjem dvorcu

se prodaja vsakovrstna

opeka, železnina, okna, vrata itd.

Več se poišče na lici mesta ali pa pri lastniku Valentinu Accetto, Trnovski pristan št. 14. (2773-16)

Hiša na prodaj

na Hrvatskem.

V najlepši pokrajini in v velikem župniškem kraju Pitomača, Belovarske županije, je na prodaj pritlična zidana hiša z 9 orali zemljišč. Cena 6500 gld

Graščin tam ni nobenih, zatorej vsa zemljišča in gozde uporablja ljudstvo.

Več pove vpokojeni oficijal Jožef Mihoković v Belovaru na Hrvatskem (2945—2)

RONCEGNO

najmočnejša naravna arsen in železo sodružjoča mineralna voda (2717—2)

prilporečevana od prvih medicinskih avtoritet pri:

anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in ženskih boleznih, malariji i. t. d.

Pitno zdravljenje uporablja se celo leto.

Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in v lekarnah.

Zakupni razglas

zaradi zagotovljenja predmetov kruha in ovsa za l. 1897.

Zakupna obravnanja bode					Za nastopne približne preskrbovalne potrebščine posadkinih čet, zavodov in deželno-brambenih oddelkov			Približna tekoča letna potrebščina znaša		Specijalni pogoji
dne	v preskrbovalnem magacinu	za zakupno postajo	s konkurenčnimi kraji	za čas	na dan			kruha	ovsa	
					kruha	ovsa				
					à	à	à			
					840	4200	5040			
					gramov porcij		porcij	meter. centov		
5. oktobra 1896	Gradec	Bruck ob M. Judenburg Ljubno Marein	— — — —	1. januarja 1897 31. decembra 1897	350	—	—	126000	—	
					350	—	—	126000	—	
					176	—	—	63360	—	
					50	—	—	18000	—	
9. oktobra 1896	Maribor	Radgona Ptuj Celje Slov. Bistrica	— — — —	1. januarja 1897 31. decembra 1897	190	70	81	69350	2563	
					340	—	—	124100	—	
					330	—	—	120450	—	
					105	155	—	38325	2376	
14. oktobra 1896	Olovo	Celovec Št. Vid ob G. Beljak Trbiž Malborget Predil (zapor soteske) Jezernica (zapor doline pri Raiblu) Bovec (z zaporom Bovske doline) Wolfsberg	Št. Peter — Jezernica — — — — —	1. januarja 1897 31. decembra 1897	—	393	105	—	8048	
					—	151	—	—	2315	
					744	450	26	271560	7376	
					344	—	—	125560	—	
					61	—	—	22265	—	
					15	—	—	5475	—	
					15	—	—	5475	—	
					16	—	—	5840	—	
					133	155	—	48545	2376	

Prevzemniki za oddajanje kruha oziroma peke iz erariške moke mogo dobiti v Celji in na Ptuji erariške pekarije za dobo pogodbe v zakup proti plačilu letne najemščine in sicer: pekarijo v Celji proti letni najemščini 123 gld., in ono na Ptuji proti letni najemščini 114 gld. Najemnik je vrhu tega dolžan, da zavaruje te objekte proti nezgodi po ognju in da jih na lastne stroške vzdržuje v dobrem stanju.

Zakupnik za postajo Beljak Jezernica more dobiti v porabo erariško pekarijo v Beljaku in sicer proti plačilu letne najemščine 120 gld., in tudi pekarska orodja za dobo trajanja pogodbe.

Prevzemniki za oddajanje kruha oziroma peke iz erariške moke mogo dobiti v Celji in na Ptui erariške pekarije za dobo pogodbe v zakup proti plačilu letne najemščine in sicer: pekarijo v Celji proti letni najemščini 123 gld., in ono na Ptui proti letni najemščini 114 gld. Najemnik je vrhu tega dolžan, da zavaruje te objekte proti nezgodi po ognju in da jih na lastne stroške vzdržuje v dobrem stanju.

Zakupnik za postajo Beljak Jezernica more dobiti v porabo erariško pekarijo v Beljaku in sicer proti plačilu letne najemščine 120 gld., in tudi pekarska orodja za dobo trajanja pogodbe.

Opazka: Razven poprej navedenih oskrbnih potrebščin in potrebščin za četna koncentrovanja v zakupni postaji z morebitno 25% večjo potrebščino mora zakupnik preskrbeti potrebščino za k vojaškim vajam poklicane dopustniške rezervnike in deželne brambovce po aktualnih pogodbenih cenah, dalje moko, sol, drva in pekarske potrebščine povodom vsakoletnih vaj vojaških pekov.

Potrebščina za prehode ima se ponuditi po točki IV. zvezka pogoje v.

Splošni pogoji.

1.) Pri teh javnih dobavnih obravnavah se bode oziralo samo na pismene ponudbe. Narejene morajo biti po priloženem formularji in imeti kolek za 50 kr. za polo. Zapečateni ponudbe imajo zgorej omenjene obravnavne dni **vsaj do 10. ure dopoludne** doiti pri dotičnih c. in kr. vojaških oskrbovalnih magacinih (točka XVII. zvezka pogojev); na poznejše ali v brzojavni obliki došle ponudbe se ne bode oziralo. Ko bi se v kaki ponudbi cenina postavka v številkah in pismenih ne ujemala, velja postavka v pismenih za pravi. Vsakej popravi v ponudbi pridejati ima ponudnik svoj podpis.

2.) Za obravnavo veljajo določila zvezka pogojev z dne 10. septembra 1896, ki je pri vsakem gori imenovanih vojaških oskrbovalnih skladišč v dveh istopisih uradno izgotovljen in vsaki dan istotam ob navadnih uradnih urah na vpogled. **Vsak ponudnik zavezan je držati se pogojev, ki so obseženi v tem zvezku, že s tem, da stavi ponudbo.** Jednako glaseči tiskani pogoji so na vpogled tudi pri korni intendanciji, pri drugih vojaških oskrbovalnih skladiščih, potem pri političnih okrajnih oblastvih in deželnih kmetijskih družbah kornega področja. Taki zvezki pogojev dobé se proti plačilu 4 kr. od tiskane pole pri vseh c. in kr. vojaških preskrbovalnih skladiščih, na zahtevanje se pošljejo tudi po pošti.

3.) Vsak ponudnik, izvzemši podjetnike v pogodbeni zavezanosti stoječe, popolnem preverjene in obravnavni komisiji znane kot zmožne in zaupne, ima, ne oziraje se na njegovo kavcijo o zmožnosti in zadostnem premoženju za prevzete navedenega podjetja dobiti soliditetno in zmožnostno spričevalo in sicer, če ima protokolovano firmo, od trgovske in obrtne zbornice, sicer pa od pristojnega političnega oblastva prve instance, katero spričevalo ne sme biti nad 2 meseca staro in ima na prošnjo podjetnika pri trgovske in obrtne zbornici, oziroma političnem oblastvu vsaj v dan pred obravnavo doiti dotičnemu c. in kr. vojaškemu preskrbovalnemu magacinu. Posledice kake morebitne zamude zadevajo vsekako le podjetnika.

4.) Vsak ponudnik, ki nima pravice do oproščenja, mora zagotoviti svojo ponudbo s 5% varščino od vrednosti vse za oddajo določene množine. Varščina se ne sme pridejati ponudbi, temveč se mora s ponudbo v posebnem kuvertu tako odposlati, da varščino v to poklicano vojaško preskrbovalno skladišče lahko prevzame, ne da bi odprlo zapečateni ponudbo. Varščini je pridejati tudi njena specifikacija, ravno tako se mora varščina v ponudbi specifikovati. Občine so ulaganja varščine in kavcije vsekako oproščene. **Občine, kmetijske družbe in producenti se posebno opozarjajo na predstoječe razpisano zakupno preskrbovanje vojaških potrebščin, ker uživajo pri enakih ponudbah prednost nasproti drugim podjetnikom.** Producenti morajo svojim ponudbam priložiti spričevala dotičnih gospodarskih korporacij v svojem okolišu, v kojih je potrjeno, da so zares producenti in da je vsa ponudena količina njihov proizvod, če niso ti podatki brezdvomno znani dotičnemu vojaškemu oskrbovalnemu magacinu. Producentom se more oproščenje ulaganja varščine in kavcije dovoliti le za predmete, katere sami proizvajajo; izjaviti pa morajo v ponudbah, da za izpolnjenje prevzetih zavezanih jamčijo s svojim premoženjem in nepremičnim

V Gradci, dne 10. septembra 1896.

premoženjem. Na ponudbe, v katerih se izgovarja ponižanje kavcije, ki se ima po predpisih uložiti, se ne bode oziralo.

5.) Skupne ponudbe, to je ponudbe, v katerih se izgovarja, da se prevzame oskrbovanje kakega predmeta na postaji le, če se hkratu dobi oddaja jednega ali več drugih predmetov, dopuščajo se le za predmeta kruh in krma v postajah, kjer se potrebuje krme le za deset konj.

6.) Oddajati ima se predmete v dotičnih postajah neposredno onim, kateri jih imajo pravico dobivati. **Za prevažanje predmetov v konkurenčne kraje mora se v zmislu točke XVII. zvezka pogojev staviti posebno ponudbo, ker sicer bi se zmatralo, da je prevažanje obseženo že v ponujanih cenah.** Pri enakih ponudbah za prevažanje ima ponudba onega, ki je dobil zakup, prednost.

7.) Posebno se še opozarja na premembe člena VII in VIII. zvezka pogojev za oddajo, s katerima se določa držanje in plača za rezervno zalogo moke za pecivo in ovsa.

8.) Ponudniki se odreko, da ne zahtevajo, da bi se vojna uprava gledé izjave o vzprejetji ponudbe morala držati v § 862. občnega državlanskega zakonika, potem v članih 318 in 319 avstrijskega trgovskega zakona določenih obrokov, v katerih se je izjaviti, če se vzprejme ponudba.

9.) Oddaja kruha in ovsa ima se praviloma vršiti od 5 do 5 dnij. Če krajevne razmere in interes čete brez večjih stroškov za vojaški erar dopuščajo morejo se razpisani dobavni obroki za oves raztegniti na 10 do 15 dnij.

10.) Kruh oddajati morajo načeloma peki. Kruh se ima izdelovati iz ržene moke v štručah po 2 porciji po 1400 gramov. **Principijelno je staviti ponudbe na arendovanje kruha; vzprejemale se bodo pa tudi ponudbe civilnih pekov za izdelovanje kruha iz erarične moke;** v zadnjem slučaju se morajo ponudbe glasiti na plačilo za peko od meterškega centa popečene moke všteti soli, drva in svečavo. Tudi je podjetnik zavezan, moko za peko na svoje stroške od železnice dati odpeljati in istotako prazne vreče vračati na železnico, izvzemši slučaj, če v ponudbi izrecno pravi, da tega ne more prevzeti.

11.) Cene za zakup staviti se imajo došteti užitnino in druge davščine: od porcije kruha à 840 g in od porcije ovsa à 4200 g.

12.) Zakupniki so izključeni od olajšav železniškega vojaškega tarifa.

13.) Vojaška uprava pridržuje si pravico, da sme oddati kake morebitne razpoložive zaloge mej pogodbeno dobo.

14.) Moštva vojaške oskrbovalne uprave ni moči dajati zakupniku v pomoč, dokler ne izide drugačna določba.

15.) Vsak ponudnik ima v svojej ponudbi izrecno izjaviti, da se podvrže določbam za to obravnavo pripravljenega zvezka pogojev z dne 10. septembra 1896. Ponudba, ki obsegajo krajšo nego 14dnevno zavezanost, se ne bodo moge vpoštevati.

C. in kr. intendancija 3. voja.

Ponudbeni formular.

50 kr.
kolek

Jaz podpisane izjavljam s tem vsled razglasa št. 6615 Gradec z dne 10. septembra 1896, da hočem oddajati zakupnim potom za zakupno postajo s konkurenčnimi kraji

porcijo kruha à 840 gr po kr. reci:

" ovsa à 4200 gr po kr. reci:

za čas od 1. januarja do konca decembra 1897, preskrbovanje prehodov po točkah zvezka pogojev preskrbovati in za to ponudbo jamčiti s priloženo varščino gld. kr. obstoječo iz

Nadalje se zavezujem, če dobim zakup, vsaj v 14 dneh po uradni objavi dopolniti varščino v 10odstotno kavcijo in dajem vojaški upravi pravico, ko bi to opustil, da sama to dopolnitev izvede s pridrževanjem zakupnega zaslužka.

V ostalem se podvržem razen pogojev naznanjenih v razglasu tudi pogojem, ki se nahajajo v zvezku pogojev z dne 10. septembra 1896, napravljenem za razpisano razpravo.

Kakor vidno iz priloženega odloka v se bode moje solidnostno in zmožnostno spričevalo neposredno odposlalo vojaškemu preskrbovalnemu magacinu.

I., dne 1896.

I. I. stanujoč v I.

Formular za kuvert ponudbe.

C. in kr.

vojaškemu preskrbovalnemu magacinu

Ponudba vsled razglasa
št. 6615 za zakupno ob-
ravnavo z dne

I.

V pilárnici K. Schaffelner-ja
na Martinovi cesti šte. 68
se vzprejme (29 5—1)
močan dečko kot učenec.

Notarskega kandidata

vzprejme takoj v svojo pisarno notar
na Dolenjskem. Plačilo po dogovoru. Ponudbe
vzprejema iz prijaznosti upravištvo „Slovenskega
Naroda“. (2960—1)

Išče se poštna upraviteljica

katera lahko takoj nastopi službo.
Več se izve pri upravištvo „Sl. Naroda“. (2950—3)

Juan Gregorčič
notarski kandidat

Kristina Gregorčič rojena *Hobler*
poročena.

Litija, dne 8. septembra 1896. (2962)

Št. 732.

Razpis službe.

(2937—2)

Pri podpisnem županstvu se odda
služba občinskega obhodnika
kateri mora biti sposoben, da se porabi lahko tudi za pisarska dela in za
redarja. — Plače je sedaj 25 gld. na mesec v denarji in za samske soba za
stanovanje; je pa tudi nekaj postranskega zaslužka.
Službo je nastopiti **dne 1. oktobra** Kolkovane prošnje do **20. t m**
Županstvo občine Naklo, p. Divača,
dne 4. septembra 1896.

Dne 15. septembra dopoludne
prodajala se bode
v Trebanjski grajščini
dobra
vinska posoda, kadi,
stiskalnice itd. (2956)

Važno za kolesarje!

Usojam si naznaniti, da sem svojo mehanično delav-
nico sedaj uredil tudi za razno-
vrstno popraviljanje koles (bi-
ciklov). Istotako imam vedno v zalogi

kolesa (bicikle)
najnovejše ter najboljše vrste
po najnižjih cenah

ter poskrbujem na posebno željo zajedno tudi
razpečavanje že rabljenih, a še dobro ohranjenih koles.
Velepoštvaje (2932—29)

Fran Kaiser, puškar v Ljubljani,
Selenburgove ulice št. 6.

Cement

traverze, železniške šine, vsakovrstno
železo za vezi, strešni papir, štorje
za obijanje stropov, samokolnice,
cinkasto in pocinkano ploščevino,
vsakovrstna kovanja za okna in vrata,
sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje
priporoča po zelo znižanih cenah

Andr. Druškovič
trgovec z železnino (2173—43)
v Ljubljani, na Glavnem trgu št. 10.

Prvi mestni slovenski otroški vrtec

otvori se letos dne 17. septembra

s sv. mašo, kat. ra bode v farni cerkvi sv. Petra ob polnočnih zjutraj.
Vpisavali se bodo otroci dne 16. septembra t. l. od 9.—12. ure
dopoludne in od 2—5 ure popoldne v zavodskih prostorih v Poljskih
ulicah št. 10, v I. nadstropji.
V Ljubljani, dne 7. septembra 1896. (2954)

Št. 886.

Razglasilo.

(2959—1)

Na c. kr. obrtnih strokovnih šolah za obdelovanje lesa,
za umetno vezenje in čipkarstvo se prične šolsko leto 1896/97
dne 18. septembra

s slovesno službo božjo v cerkvi sv. Jakoba.
Obrtne strokovne šole imajo naslednje oddelke: 1.) **figuralno po-**
dobarstvo, 2.) **strugarstvo**, 3.) **rezbarstvo**, 4.) **pohišno in**
stavlinsko mizarstvo, 5.) **pletenje košaric**, 6.) **javno risar-**
sko šolo, 7.) **umetno vezenje**, 8.) **šivanje čipek**, 9.) **pletenje**
čipek, 10.) **ateljé za absolventinje**.
Redni učenci in učenke, ki hočejo vsopiti v šolo, naj se
zglasé pri ravnateljstvu

dne 16. ali 17. septembra

z odpustnico ljudske šole in z dokazom o dovršenem 14. l-tu.
Izredni učenci in učenke se razven imenovanih dni sprejemajo
tudi med šolskim letom, če to dopušča prostor.
V javno risarsko šolo se vpisuje celo leto vsako nedeljo dopoludne.
V Ljubljani, 8. septembra 1896.

C. kr. ravnateljstvo obrtnih strokovnih šol.

Št. 8685.

Razglas.

(2824—2)

D. ž. lni odbor kranjski bo iz deželne trtnice v Ljubljani oddal letos jeseni
60.000 cepljenih ameriških trt

in sicer za bela vina: kraljevina, plavec, gerganja, burgundec beli, španjol
rudeči, moslavina, italijanski rizliog; za črna vina: portugalko

Trte se bodo oddajale po 8 (osem) goldinarjev za sto kosov. Revnejšim
vinogradarjem, ki izkažejo s spričevalom, podpisanim od županstva in žup-
nega urada, da so podpore potrebni, oddajale se bodo cepljene trte pa tudi
po znižani ceni 4 (štiri) goldinarje za sto.

Vinogradarji, kateri želé kupiti te cepljenke, naj se zglasé pri svojih
županstvih ali pa pri kmetijskih podružnicah **najpozneje do 20. sep-**
tembra t. l. ter naznanijo, kol ko trt in katere vrste jih želé dobiti.

Županstva in kmetijske podružnice pa naj potem vse take prošnje pred-
ložé deželnemu odboru **najpozneje do 30. septembra t. l.**,
ker se na pozneje došle prošnje ne bode oziralo.

Pripominja se še da so vse trte cepljene na riparijo, ker doslej deželna
trtnica ni imela še dovolj rupestris; zato naj se oni, ki imajo močno apnene
— torej „bele“ zemlje — nikar za te ne oglašé, ker bi te vrste trte v takih
apnenih zemljah s časom obolele na bledici.

V bodoče pa bodo cepljenke večinoma na rupestris montikola cepljene,
torej na podlago, ki tudi v takih hudo apnenih zemljah dobro vspeva.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 11. avgusta 1896.

Za bližajočo se setev

priporočamo svojo

zajamčeno čisto

z najvišjimi darili odlikovano

Thomas-fosfatno moko

(iz čeških Thomas-zalog)

z zajamčeno vsebino 15—17 % citratnoraztopljive
fosforne kisline in 85—100 % fine moke.

Neprekošeno gnojilo za vse vrste žit, sečnih in oljnatih pridelkov,
za deteljna in lucerna polja, vinograde, nasade hmelja in sočivja, po-
sebnost pa za gnojenje senočetij pripravno.

Najboljše, najuspešnejše in najcenejše fosforokislino
gnojilo, prekosi posebno gledé trajnega učinka vse superfosfate.
Vsebinska citratnoraztopljive fosforne kisline se jamó, slučajno
manjkajoča količina se **povrne**. (2805—8)

S cenilniki, strokovnimi spisi in drugimi željenimi razjasnili je
radovoljno na uslugo

Brzojavni naslov:

Thomaswerke, Prag.

Telefon 1414.

Interurbanski sklep.

Prodajalni bureau fosfatne moke

čeških Thomas-zalog v Pragi

Marijine ulice 11.